

TACHINK.
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԲ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԳԱՂԱԳԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ՌԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԳ.	ՎՅՑ.	ՏՈՒ.
ԻԶՄԻՐ	80	40 22	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԿՈՆՍՏԱՆ	80	40 22	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	13	30

Նամակներ պէտք է ուղղել՝ Իմպար. «ԻՄԵՐՈՒՄ»
Հ. ՄԱՄՈՐԻԱՆ - ԻԶՄԻՐ

Journal Arménien «TACHINK»
Rédacteur - Directeur
HRAND MAMOURIAN - SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԱՅՍՈՐՈՒԱՆ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏԸ

«Այս Ի մեռելոց մի՛ արգելա՛ գշնորհո՛ւ»

Օրացոյցը Յուլի 11ին համար նշա նակած է իր հոգեհանգստեան օրը:

«Ի Յիշատակ համօրէն նորոց նախա տակաց մերոց, որք կատարեցան ի 25-յ. թուոն, ի Սասուն, ի Կիլիկիա, ի Կ. Պոլիս եւ այլ եւ այլ գաւառս, վասն ազատու թեան»

Այդ հոգեհանգստի սահմանումը Օրացոյցին մէջ, իր շատ մօտաւոր պատմական թարմ անցեալը ունի: Վերջին ժամանակներս միայն, առկէ չորս տարի առաջ, «Ատանայի ջարդը» էն ի վեր մասնաւոր, այդ ընդհանուր հոգեհանգստեան օրը սահմանուեցաւ կատարել՝ վասն նորոց նախատակաց մերոց:

Ուշադիր դիտող մը Օրացոյցին մէջ պիտի տեսնէ որ այսօրուան հոգեհանգստէն մէկ օր առաջ ալ նշանակուած է առեւ՝ «Վերադարձաւ Սասուն» Օսմ. Սահմանադրութեան, 1908:

Ո՞րք չի յիշեր այդ անմոռանալի թուականը: Բայց ո՞ր Հայը պիտի չի յիշէ նորի պէս անոր յաջորդող 1909ի չարաքաստիկ թուականն ալ: Երբ Սահմանադրութեան օրը ընդհանուր Օսմանցիներու համար խանդավառութեամբ առեւելու վաղայաջորդ առաւել, յանկարծ «Ատանայի Մահ յոգեհանգստի» սե գուժը կը հասնէր, և Հայութեան ընդհանուր ցնծութիւնը կը փոխարկէր ընդհանուր և համազգային Մահ Սուգին:

Եթէ 1908ի Յուլի 10ին Սահմանադրութիւնը բոլոր Օսմանցիներու համար կեանքի Յարութեան Տօնն եղաւ, չի մոռնալ որ, 1909ի Յուլի 11ն ալ Հայութեան գերեզմանացումին, Մեռելոցի Օրն եղաւ: Ատանայի ջարդով, Այսլափը ինչի՞ բոլոր Հայերուս նուիրական պարտականութիւնն է, և ահա՛ թէ ինչու համար այսօրուան հոգեհանգստը կը կատարենք մեր նուիրական և սրտի հատոր, սիրելի մեռելներուն դէմ չի զլանալու համար այն չորհրդ, որ մեր աւագ պարտականութիւնն է իրենց խռովեալ նշնող հոգիներուն հանգստի համար:

Հոս չգիտենք թէ ինչու համար տկաւայ մեր միտքը կուգայ հին օրերու շատ կարճ և իմաստալից պատմութիւն մը:

Արեւելի մէջ ծնունդի թագաւոր մը իր վերջին օրերուն մէջ ունեցաւ մէկ հասկի սիրելի զաւակ մը: Նախ քան այդ զաւակն ծնունդը, թագաւորը ունէր մէկ շատ սիրական ու անվշտ Օձ-մանուկ: Երբ աչքին լոյսին պէս կը սրէր, Նորածին թագաւորանքը իր արքայական օրօրօցին մէջ կը քնանար, երջանիկ ու ապահով իր թագաւոր հօր հովանիին ներքեւ: Օր մը Օձ-մանուկն ալ մօտեցաւ արքայազնի օրօրօցին՝ զայն սիրելու համար: Թագաւորը կասկածեցաւ անոր. վրայ, քայնք իր ուրը, և սպաննել ուղեց: Բայց հաջի կարողացաւ անոր պոչը կտրել: Օձ-մանուկը ոյս պահեց և խալթելով ըստ պաննեց թագաւորանքը: Այն օրէն ի վեր թագաւորն ու Օձ-մանուկը իրարու հետ խռովեցան ու ալ չեն հաշտուիր: Եւ քանի թագաւորը իր ուղեւոր գերեզմանին վրայ կը նայի և Օձ-մանուկն ալ իր կրտսեր պոչին, Ոյն ու Ատեղութիւնը չեն վերադարձնուիր մէջէն:

Այսօրուան հոգեհանգստը բովանդակ Հայութեան համար Սուգի նուիրականութեան յարգանքին օրն է: Պէտք է որ այսօր բոլոր Հայերս ալ, առանց բացա-

ռութեան, գունդագունդ եկեղեցի դիմենք, մեծ ու պզտիկ, և նոյն իսկ մեր Որդերն ալ տանինք, որպէսզի անոնց հետ յիշենք թէ մեր հայրերուն ու մայրերուն, մեր եղբայրներուն ու քոյրերուն մահուան տարեկիցին օրն է: Ո՞ր Հայը իր մեռելը չունի և ո՞ր Հայը իր նուիրական նահատակին յիշատակովը չի մօրմօքիր:

Այդ նահատակները իրենց գերեզմանը չունին: Իրենց ընդհանուր գերեզմանն է բովանդակ Հայութեան սիրտը, որ այսօր իրարու կը մօտենայ Հայ Եկեղեցւոյ խորհրդաւոր կամարներուն տակ և իր սիրելի ու անմոռանալի նահատակներուն ընդհանուր գերեզմանը կը ձևացնէ, անոնց յիշատակովը կ'ապրի ու անոնց հոգիին հանգիստը կ'օրհնեցէ: Բայց չէ՞ որ անոնց հոգիները արդէն հանգիստ են: Թող խռովին միայն այն վայրէջի ջարդարար ներուժն կենդանի խիղճներ ու հոգիները, որոնք կ'ապրին դեռ երկրին վրայ նոր ջարդեր երկններու:

Յուլի 10ին Օսմ. Սահմանադրութեան յաջորդող Յուլի 11ի Հայկական Մեռելոցը որչափ խորհրդաւոր օր մը կը դառնայ մեզի համար: Անոր սահմանումը պէտք է յարգանքով ընդունել և այդ հոգեհանգստը կատարել համազգային ընդհանուր վերաբերութեամբ, որովհետեւ այդ հոգեհանգստը մեզի համար մեր մտքերուն մէջ պիտի գարթնցնէ ամէն անգամ թագաւորին և Օձ-մանուկին պատմութիւնը:

Այս տարի այդ հոգեհանգստը նոյն իսկ պարտական ենք աւելի մեծաշուք ընծայել և աւելի ոգևորուած կատարել: Զի մոռնալ որ Ռոսոսթոյի ալ սգաւոր դաշտերուն վրայէն դեռ չեն վերցած և գերեզմաններու մէջ ամփոփուած մեր նոր նահատակներուն արիւնքն նշխարները...

Դէպի Հայ Եկեղեցին ուրեմն, Հայեր, դէպի Հոգեհանգստեան պարտականութիւն, մեր բոլոր նոր և ամենանոր նահատակներուն յիշատակը անգամ մըն ալ յարգելու համար:

Ատիկա մեր արդար և հանդարտ ցոյցը պիտի ըլլայ և մեր բողոքը՝ բոլոր քաղաքակրթ մարդկութեան քարացած խղճմտանքին դէմ:

Ու երբ այսօր եկեղեցիէն կ'ելլենք, անգամ մըն ալ յիշենք մեր համօրէն նոր նահատակներու թիւրաւոր թիւը:

Հանգիստ ուրեմն մեր բոլոր սրբազնաստուրդ նահապետներու ոսկորներուն:

ԱՎՈ

ՀԱՅԵԼԻՒՆ ՄԵՋ

Ստեպ ատիթը կուեննամ ըզմիրի թնմերէն հասած թղթակցութիւններ տեսնելու, որոնք քառասուն տա հարկը գաւրիւղ նետուելու կ'արժանանան ու զատապարտուած են օր արեւ չտեսնելու:

Բայց թէ ինչու չեն հրատարակուիր, ահա այս պարագան մօթ կ'մնայ յօդուածագիրներուն համար, որոնք թերթին խմբագրութեան կողմէ չկամութիւն մը, նոյն իսկ ուսանող կողմակցութիւն մը տեսնելու չափ միաժամ գաղափարներ կուեննան:

Մեր թիւական յօդուածագիրները, պատահական թէ կանոնաւոր, դաստառութէ արհեստաւոր, քահանայ թէ վաճառա-

ան, անպատճառ երբոր երկու տող մը ռոտելու մարմալէն կ'ընտելին, կ'կարծին թէ պարտաւոր են և օրէնքով ստիպուած՝ իրենց գաղափարին հակակարծիք կամ իրենց պաշտպանած սկզբունքներուն հակառակորդ եղողներու անպատճառ հայհոյելով պատասխանել, որպէս թէ առանց հայհոյելու իրաւունք ստանալու իրաւունքէն զրկուէին կամ թէ հայհոյելով ջախջախած ըլլային իրենց հակառակորդը:

Օրինակներով խօսիմ, դեռ թարմ օրինակով մը նախ՝ գաղափար մը տալու մեր ընթերցողներուն այդ թղթակցութեանց վրայ ու երկրորդ անուղղակի դաս մը յօդուածագիրներուն, որոնք թերեւս քիչիկ մը ուղղուին, իրենց լեզուն չափաւորեն, երկարապատու խորհրդածութիւններէ խալտու հեռանան, որոնք պարզապէս ձանձրալի ունայնախօսութիւններ են ու իմքագրիները դաստառներ չկարծեն՝ պատրաստակամ իրենց գրած շարադրութիւնները սրբագրելու, կոկիւղ, աւերելու, սրբելու և մամուլին յանձնելու...:

Ուրեմն սկսինք.
«... Բահանան նորիկ ու ծայր աստիճան միամիտ, կոյր գործիք դարձաւ»
«Անաւօթաբար տուներն ու շուկաները կը չըլին»
«Խաբողախ ատենադպիրը (հոս անոր անունը)»
«ստորագրութիւնը կեղծած»
«սա այսինչեան անուն խնդուկին որ բռնի մըն ալ ետարար չէ»
«Իր խելքին աստիճանը, մտաւորական սնանկներ, վըրան աւելցուցէք նաեւ բացարձակ խնդ մը»
«Ապօրէն միջոցներով քիթը մէջը խօծելու»
«Բարեկէյ մը աս... ինչ իր գործած անգամ խարդախութեանը համար»
Այս խօսքերը ծանծաղամիտ մարդոց համար չեն:

Եւ ըստ կարգի կ'շարունակուին այսպէս պէս պէս սիրուն ու հրապուրելի ածականներ որոնք շատ հիշուները կրնան տանել այդ ուղղամիտ, ողջախոհ, ազատախօս, անմտած յօդուածագիրն որ փոխանակ իրաւունք չահելու, ունեցածն ալ վրայ կուտայ նոյն իսկ եթէ իր կողմն ըլլայ արդարութիւնն, օրէնքն ու իրաւունքը:

Թող չգարժանան մեր ընթերցողներէն անոնք, որոնք շատ անգամ գարմանք կը յայտնեն թէ ինչու թեմերէն կանոնաւոր լրատուներ չենք ունենար, ունենք ու չ'ստանանք, բայց քանի մը բացատրութիւններէ զատ, միւսներն իրար կ'արժեն... սկզբունքով հայհոյելու ու նախատելու մէջ...:

ԵՍ

Բարենորոգումները

Վերջերս հրատարակուած հատորէ մը «Բարենորոգումները Փոյք-Ասիոյ մէջ Հայկական եւ Մուրհական խնդիրները» վերնագրով եւ հետեւեալութեամբ «Հոլուտի վիկ տը Դոնեանաս» կը քաղենք հետեւեալ յառաջաբանը:

Թուրքիա տազնապ մը կ'անցնէ, որու հետեւեալները այժմէն որոշել ապագայ է. Շատ տարիներ պիտի անցնին մինչև որ Օսմանեան կայսրութիւնը իր հաւատարմ կշիռութիւնը գտնէ և այդ ժամանակամիջոցին մէջ, ամեն տեսակ անակնկալներու առջև պէտք է պատրաստ գտնուենք:

Անհրաժեշտութիւններ, քաղաքական ըլլալէ աւելի տնտեսական, ազէկ կամ գէշ, պահպանեցին Թուրքիան Եւրոպեան քաղաքականութեան առջև, ստեպ զոր ժուած խստութիւններու հակառակ, մինչև

Թուրքո-Պարսկան պատերազմը: Միջազգային դրամատիքը, ինչպէս հաստատենք, որու աշխարհը, ինչպէս փոքր խնայողութեանց տէրերը, չղաղրեալն ահաբեկ դիտելու Թուրքիոյ սեփական քուօն մէկ կողմ դրուելը, որովհետեւ սեփական քուօն պահպանուելը, ապահովութիւն մըն է բաժնետէրերու կտրոններուն վճարման:

Արդ, աշխարհի բոլոր երկիրներու մէջ, Յիւստանայի երկրին է որ ամենէն աւելի խորապէս պիտի հեծէ, եթէ Թուրքիոյ եւ լեւանտեան մէջ քայքայուած մը յառաջ գայ:

Թուրքիոյ պարտքը պաշտօնապէս հաստատած է, ի բաց առեալ ծփուն պարտքը, անուանական 132 միլիոն ոսկրի դրամազլուով մը, այսինքն շուրջ 3 միլիոն ֆրանք:

Այս պարտքի մասին հեղինակը՝ ելեւմտական մանրամասնութիւններու մէջ կը մտնէ և սա հզօրակցութեան կ'հասնի թէ՛ Թուրքիա կլոր գումարով եւրոպայի կը պարտի 4էն 5 միլիոն ֆրանք, որու կէսէն աւելին Յիւստանայի կողմէ հաթայութեամբ է:

... Բայց նոր փոխառութիւններ պիտի հանեն հրապարակ, և հոս է որ իրական պատասխանատուութիւնը կ'սկսի, պատասխանատուութիւնը կառավարութեան որոնք կը սատարեն այս գործողութիւններուն, պատասխանատուութիւնը հրապարակ հանող դրամական հաստատութեանց:

Որովհետեւ, վերջապէս, որոնց կողմէ պիտի երաշխաւորուին այս փոխառութիւնները, որոց ամբողջական գումարը, սկսելու համար, կ'ըսեն թէ միլիոն մը պիտի հասնի:

... Այս փոխառութիւնները, պիտի երաշխաւորուին կարգ կանոնի, ապահովութեան, վստահութեան վրայ, որոնք այս պարտք, այդ ապահովութիւնը, այդ վստահութիւնը այսօր կոյուղիւն ունին: Վստահաբար ո՞չ. բայց կրնան յաջողիլ, եթէ տան այդ երկրին, որ այնքան հարստութիւններով օժտուած է, այն բարենորոգումները զորք չղաղրի պահանջել:

Միակ առիթ մը կ'երկայանայ, մեծ տէրութեանց համեմատութեան, ձեռք ձգելու համար Օսմ. կառավարութեան հարկ եղած բարենորոգումները, և ասիկա փոխառութեան առթիւ տեղի ունենալիք վիճարկութեան պահանջներն են կրնայ ըլլալ:

Իրաւ պիտի փոխ տա՞ն Թուրքիոյ Ասիական նահանգներուն մէջ անխիստութիւնը և անապահովութիւնը թողնելով որ տիրեն: Որովհետեւ հոն տեղի խառնակութիւնները գրեթէ կը հաւասարին անցեալին մէջ Ալպանիոյ, Թրակիոյ և Մակեդոնիոյ մէջ տիրած խառնակութեանց, և որոնք ընդհանուր հրդեհումի մը վտանգին հակառակ, այդ երկիրներու կորուստին պատճառ եղան:

Այն քննութիւնը զոր շատ անգամներ ըրինք տեղւոյն վրայ Փոքր-Ասիոյ զանազան մասերուն մէջ, այն տեղեկագրիներն որ վերջին ժամանակներս մեզի հասան իրազէկ աղբիւրներէ, ամենքն ալ համաձայն են, մեզի երկուդ պատճառներով, եթէ այս մեծ ցաւերուն, մեծ դարձանքներ չգործածուին:

Կ'իդրմնցենք կառավարութիւնները, պիտութեանց համեմատութեամբ այսօր ներկայացուած, Թուրքիոյ շտաբ ու է փոխառութեան դիւրութիւն, եթէ որոշապէս, չիրարկէ իր երկրին մէջ քաղաքական և ելեւմտական անհրաժեշտ բարենորոգումներ և եթէ դրական կերպով

չիրականացնէ զստեք նոյն իսկ Եւրոպայի հակակշիռն տակ:

Ծանր պատրաստք մը պիտի ըլլայ եթէ երեւակային թէ պիտի կրնան, կարկտաններով, առաջն առնել այն յեղափոխութեան որ կ'պատրաստուի փոքր Ասիոյ մէջ, ինչպէս եղաւ Եւրոպայի մէջ: Մեր գրքին մէջ, պիտի բացատրենք որ Օսմանեան կայսրութեան անկումը խորունկ բացուած է Հայաստանի մէջ, ինչպէս Սուրբայի, և բոլոր արաբական երկիրներուն մէջ, զաւաններ որ այսօր կ'կազմուեն Օսմ. կայսրութեան երկիրներուն և ժողովուրդներուն մեծագոյն մասերովը: Եթէ հիմակուց, ի գործ չսկսին դնել բարենորոգումները, ուշ կ'անուխ պատերազմը պիտի սկսի, ներքին ապստամբութիւններէ կամ արտաքին զրգոթութիւններով կազմակերպուած, և այն ատեն, դիւրանակաւ պատճառներով, կարելի պիտի ըլլայ սահմանափակել: Երբոր այնքան դժուարին դարձաւ մեծ տէրութեանց համար, խուսափել ծանր անհամայնութիւններէ, շատ համեստ քաղաքի մը Շքաբայի համար, ինչ պիտի պատահի երբոր Հայաստանի նման ընդարձակ երկիրներու վրայ ըլլայ խղիւղը սահմանակից Ռուսիոյ, Սուրբոյ նման՝ Եգիպտոսի զրացի՝ Միջագետքի նման Հնդկաստանի ճաթան, Անատոլիոյ և Կիլիկիոյ նման, Գերման Պաղատաի երկաթուղիով զեղզեղուած:

ՄԱՄՈՒԼ

ՔէՅՈԼԻԻ խօսելով Օսմ. յաղթական զօրաց Էտերնէն ետ առնելուն վրայ, ի մէջ այլոց կը գրէ.

Օսմ. փառապանք բանակը սխալներու զոհուելով էր որ յաղթուեցաւ պալքանեան նախորդ պատերազմին և ոչ թէ ոյժ չունենալուն կամ ուղղագիտ չըլլալուն համար:

Այն ամէն տեղերէն որ Օսմ. բանակը հեռացաւ, հոն թշնամիներուն կողմէ մարդկային սպանդանոցի մը վերածուեցաւ: Բաղադակիրթ (!) բանակները մէյ մէկ դահիճ և զազան կտրեցան: Հրեշտական ման թուրք օրիորդներու վզի մարգարիտները առնելու համար, անոնց զըլուխը մարմինէն զատեցին: Մէկ դահեկանի համար մէկ իսլամ մորթեցին: Բաղադակիրթ քսաներորդ դարուն մէջ կը ըսնենք բռնաբարոյեցան: Մզկիթները կռատուներու վերածուեցան: Իսլամներուն անունները բռնութեամբ փոխուեցան: Ներոն թագաւորը զբռնելու համար մարդ այրելով կը զուարճանար, ահա Պալքաններու բանակն ալ այս վայրագութիւնը, իրեն իբրեւ քաղաքական նըպատակ ծառայեցուց:

Կտրուած իսլամ գլուխներէն հոսող արնան համամատուցմամբ իսլամուհիներու պատիւը բռնաբարոյեցաւ: Ծնողքուած արգանդներէն հանուած աղմկերը սուրբութեան ծայրը անցուելով՝ ցուցադրուեցան: Եւ այսպէս ամբողջ իսլամ աշխարհը արիւնէ արցունք լացաւ...

Այս փորձանքներուն մէջ ամէն մարդ, մեզի յաղթողները կը ծափահարէր ու մեզ վար կը զարնէր: Բայց այս մթութեանց

մէջ յուսատե քանի մը լուսաւոր կէտեր կը նշմարուէին:

—Եւստայի Շքաբայի և Էտերնէի պաշտպանութիւնները...

Ի վերջոյ սակայն ասոնք ալ ինկան. ուղղակի աշխարհը հիացնելով վրաս նին:

Էտերնէն Թուրքի քաղաք մըն էր: Պալքարի պէս վայրագ և կարմիր ֆանադիկ քեզ մը, իր սե թեւերը իսլամ միաստեւածութեան քաղաքին սրտին վերայ տարածած էր: Պալքարներուն էտերնէն նուաճելը, Կ. Պոլսոյ պաշտպանութեան տեսակէտէն անեղի վտանգ մըն էր:

Պատերազմի մնաններէն տասը տարի վերջը թօթափուող Պալքարիոյ առաջին փափաքը Պոլսը զբաւել պիտի ըլլար: Որչափ ատեն որ Էտերնէն Պալքարին ձեռքը մնար, Պոլսը ապահով և եւրոպական քաղաքականութիւնը հանգիստ չը պիտի մնար: Ի մի բան, ամէն գնով Էտերնէն Թուրքի պէտք է ըլլայ:

Պալքար կառավարութիւնը Բ. Դրան այս զեկուցմանց ականջ չկախեց. կշտանալ չգիտցող անօթի գայլի մը պէս ամէն կողմէ կ'լլել ուզեց և այս պատճառաւ իր հին դաշնակիցներուն հետ պատերազմի բռնուեցաւ:

Այս նոր պատերազմը, հին կացութիւնը և նոյն իսկ հին սպանդանոցները բուրդովն ջնջելէն օգտուող Օսմ. կառավարութիւնը իր հայրենասիրական պարտքը կատարելու համար իր յաղթական բանակը առաջ քցեց և Յուլիս 9ին Էտերնէն ու Գրեզ-Բիլիսէն թշնամուոյն ձեռքէն հռատաւ մեծ պարտութեան մատնելով զայն: Այս աւետիսն հանդիպելով Յուլիս 10ի Ազգային տօնին, մեր սրտերը զուեցուց և ստաւած արիւնին սկսաւ շրջան ընել, աչքերը փայլեցան ու դէմքերը պայծառացան:

Սահմանադրութեան դիւցազներ Ափրիկեան Տրիպոլիոյ ուխտեալ զինուորը երկու ինչիւր պէյ, միեւնոյն ատեն Էտերնէի փրկելը եղաւ: Էտերնէի համար օրական 80 փրկմեղը ճամբայ կտրող Օսմանեան բանակը Ազգին սրտին մէջ չնորհակալութեան և երախտագիտութեան խորան մը կանգնեց:

Մեր կորովի կառավարութեան չըջահայեց ընթացքը և բանակնուս նախաձեռնութիւնը յաւիտական չնորհակալութեանց արժանի են:

Ազգասիր Անճոխուր

ԻԶՄԻՐ

Ուրբաթ օր կրօն. Ժողովք իր շաբաթական նիստը գումարեց նախագահութեամբ Առաջնորդ Ս. Հօր և ի ներկայութեան Ս. Նիկիչ, Ս. Մեսրոպ և Ս. Անանիայ քահանայներու: Ըստ խնդրանոց Գաբրիէլի թաղականութեան, որոշուեցաւ հրաւիրել Ս. Յակոբ Աշոտ Սրբազան որպէսզի այս Կիրակի նոյն եկեղեցւոյ ութը զպիներուն զպրութեան չորս աստիճան չնորէ: Այս առթիւ զպրութեան աստիճան պիտի տրուի նաև Գրեքաղաճի երկու դըպիներու: Յարդ ունեցած իրենց թեմական բարեօք պաշտօնավարութեանց ի

վարձ և ի քաջաբերութիւն, որոշուեցաւ Մանիսայի Ս. Որէն քահանան Իզմիրի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին փոխադրել իսկ Գուշատայի Ս. Մեսրոպ քահանան Գաբրիէլի Ս. Կարապետ եկեղեցին: Մանիսայի համար նշանակուեցաւ Ս. Ներսէս քահանան, իսկ Գուշատայի համար Ս. Պաշտաւոր քահանան: Օրակարգի խնդրոց աւարտելէն վերջ Առաջնորդ Ս. Հայրը յայտնելով որ յառաջիկայ Եջ. օր Գաւառ. Ժողովը հրաւիրուած է նոր Կրօն. Ժողովով ընտրութիւն կատարելու, ըսաւ որ այս նիստը երկայ ժողովիս վերջին նիստը կըլլայ: Ժողովոյ ուղղափառ գործունէութեան և ժողովական Հարց կանոնաւոր և անաչառ գործունէութեան համար իր գահունակութիւնը յայտնելով մաղթեց, որ Աստուծոյ արժանի ընէ բոլոր Եկեղեցւոյ և Ազգի ծառայներս, տակաւին երկար տարիներ հանգարտ խղճով և բաց հակասող, օգտակար ծառայութիւններ մատուցանելու: Ս. Նիկիչ Հայր ի դիմաց ժողովականաց չնորհակալութիւն յայտնեց Առաջնորդ Ս. Հօր որ իր լուսավոր նախագահ միշտ դիւրացուցած է իրենց աշխատութիւնները, և ըսաւ թէ՝ իրենց համար քայքայ իշխատակ մը պիտի մնայ միշտ իրենց այս երկաւնայ պաշտօնավարութիւնը, զոր կատարեցին խղճի հանգարտութեամբ և միաբան խորհրդակցութեամբ:

—Ուրախութեամբ կը յայտնենք որ երկար տարիներէ ի վեր կարևոր գործով Հապէշիստան հաստատուած մեր ազնիւ քաղաքացիներէն Տիար Մարգար Միրզաեան այս անգամ Մեսրոպեանի մարզանքի ուսուցիչ Տիար Պ. Մէլիքեանի միջոցաւ 10 անգլ. ոսկի նուիրած է: Ինչպէս կը յիշուի, անցեալ տարի Տիար Մ. Միրզայեան քաղաքս այցելելուն առթիւ կարևոր գումար մը նուիրած էր, որով Մեսրոպեանի մարզանքի անհրաժեշտ գործիքները գնուած էին: Այս անգամ սոյն 10 անգլ. ոսկին նուիրած է, այդ գործիքները պահելու համար երկու մասնաւոր դարակներ չինելու: Մեսրոպեանի Տեսչութիւնը իր խորին չնորհակալութիւնը կը յայտնէ Տիար Մ. Միրզայեանի վարժարանի նկատմամբ անոր ցոյց տուած սոյն քաջաբերի հոգածութեան համար:

—Առաջնորդ Ս. Հայրը արուարձաններու եկեղեցեաց յատուկ շրջաբերականներ զրկելով, յանձնարարած է այսօր հանդիսաւոր հոգեհանգստեան արարողութիւն կատարել ազատութեան զոհ բոլոր նահատակաց հոգեոյն համար: Առաջնորդ Ս. Հայրը ինք անձամբ պիտի պատարագէ Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ մէջ և նախագահէ հոգեհանգստեան արարողութեանց:

—Ուրբաթ երկու ազգապատկան կալուածոց փոխանցման Փաստաբանական Յանձնաժողովը նիստ գումարեց և յառաջ տարաւ իր աշխատութիւնները: Կրտսէրներուն որ ցանկերու պատրաստութիւնը կարելի պիտի ըլլայ աւարտել 1-2 շաբաթէն:

—Պատիւ ունեցանք Շաբաթ օր խրմ. բազմատանս մէջ անակկալ այցելութիւնն ստանալու Վենետիկի Միթիթարեան միաբանութեան ամենէն կարկառուն ղեմքերէն Վեր. Հ. Արսէն Դադիկեանի, որ արձակուրդով մը Պոլսի երթալու առթիւ ան-

ցողակի կ'այցելէր քաղաքս: Հ. Դադիկեան ապա թերթին Տնօրէնին հետ այցելեց Առաջնորդ Ս. Հօր, Ս. Ստեփաննոսի տաճարը, Մեսրոպեան վարժարան, Ազգ. Հիւանդանոցն և Վենետիկի Մուրատ Ռաֆայէլեանի նախկին աշակերտ, արձանագործ Տիար Յակոբ Փափագեանի: Հ. Դադիկեան ուզեց տեսնել իր աշակերտներէն նաև Մեսրոպեանի գիտութեանց ուսուցիչ Տիար Հայկ Մարտիրոսեան, բայց դժբաղդաբար արգելուած ըլլալով այցելել անոր Հիւանդանոցի մէջ, յուզում չպատճառելու համար, չկրցաւ իր փափաքն իրագործել: Հ. Արսէն Դադիկեան այսօր կ'արձակուի իր ճամբորդութիւնը ղէպի Պոլսի, խոստանալով ի դարձին քանի մը օրեր անցնել քաղաքս մէջ:

—Հ. Բ. Ը. Միութեան գործառնութեան և ալ տեղեկատուութեանց մասին միշտ փափաքող ենք իրազեկ ընել մեր ընթերցողները, սակայն դժբաղդաբար շատ ուշ կ'հասնին մեզի Եգիպտոսէ զրկուած թերթերն, այնպէս որ արդէն պոլսահայ թերթերու մէջ միութեանց քաղելով հրատարակածներն կարդացած կ'ըլլանք, երբ որ կ'ստանանք Եգիպտոսի թերթերն, որոնք Պոլսէ դառնալով կը հասնին Իզմիր, այս մասին Գահիրէի թղթատարութեան ղեկավարներուն մը ընել, որպէսզի Իզմիրի ծրարներն ուղղակի զըրկուեն, միակ դարձան կ'ըլլայ կ'կարծենք այս անպատեհութեան առաջն առնելու համար:

Կ. ՊՈԼԻՍ

Երէկ կը տեղեկացնէինք թէ «Ազատամարտ» դադարման դատաւարտուելով մէկ երկու օրէն պիտի սկսուի հրատարակուիլ «Առաջամարտ»։ Այսօր ալ նոյնպիսի ցաւով կը տեղեկանանք թէ «Բիւզանդիոն» դադարման դատաւարտուած է զինուորական ինքնակազմակերպ կողմէ և անոր տեղ պիտի հրատարակուի «Ռահմիթար»։

—Եգիպտոսի մէջ հրատարակուող Հ. Բ. Ը. Միութեան պաշտօնաթերթ «Միութեան»-ին մէջ կը կարդայք։—

«Եգիպտոս մի գաղթէք, Գործ չկայ հոս։ Միութեան վրայ ոյս մի գնէք, տեղական աղքատախնամ ալ չկայ, Եթէ զըրամ չունիք, խղճ կըլլաք»։

—Կովկասի Փոխարքային բարեհաճ արտօնութեան վրայ, Հ. Բ. Ը. Միութեան կեդր. Ժողովը որոշեց է ի մօտայ Կովկասի մէջ հիմնել իր Տեղական Մասնաճիւղերը, մասնաւոր պատուիրակութեան մը յանձնելով բոլորականութիւն և կազմակերպութիւն գործը։

—Բարիզէն ստացուած տեղեկութեան համաձայն Հայկական ազգային պատուիրակութեան անդամ Մինաս Աջապէ Զ. Կիւսիսեան պատճառաւ ստիպուած ըլլալով հեռանալ Բարիզէն և իր առողջութիւնը դարձանելու համար ուրիշ տեղ երթալ հարկադրուելով զբաւոր հրաժարական զրկեց է Ամինայի Հայոց Դաթաղիկոսին։

Հոգ-Որբ. Ըսկերութեան Որբանոցին համար, պարկեշտ և գործունեայ խոհարարուհի մը պէտք կայ, զիմել Ըսկերութեանս Որբանոցը յառաջիկայ կիրակի Յուլիս 14 Կ. Ա. Ժ. 10-12, ՀՊԳ.-ՈՐԲ. ԸՆԿ.

դժբաղդ բանտարկեալներ խոչտանքեցին, ոսկիով և արծաթով լեցուն մատաններ եղան։

Ուրեմն, բանտ և գանձարան, ահա ինչ որ էր Թամարի աշտարակը զոր կը փորձենք վերականգնանք։

Այս բարձր քառակուսի շէնքին բուրդերը, որուն իւրաքանչիւր անկիւնը աշտարակի մը կը ցցուի վերջաւորուած կոնաճակ տանիքով մը, երկուդարի մթնոլորտ մը կար։

Գալով հին բանտարկուած բանտարկեալներուն, ընդհանրապէս քաղաքական բանտարկեալներն էին, մարդիկ որ գաղտնիք մը իմացած են, ազնուականներ որոնք կարելի է թագաւորին ղէմքը նսեցան, վերջապէս վտանգաւոր անձեր են։

Թամարը ունէր իր կառավարիլը հրամանատարէ մը հրամայուած պահակազօրքը, իր տանջանքի սենեակը, պատշաճապէս անշատուած խցիկներ, իր գնդանները իր ստորերկրային վերապնները, վեր-

“ԳԱՏԻՆԸ”Ի ԸՆԹՈՒՅՑ 63

ՄԻՇԷԼ ԱԼԵՎԱՆՔՕ

ԲԱՐՏԱԵԱՆՆԵՐԸ

Սիրոց Դիւցազներգոհութիւնը

Ժ. Ս.

Թ Ա Մ Բ Լ Ը

Մուկ էր։

Հուռ խուճեր փողոցներէն կանցնէին, Բարիզի մութ խորութեանց մէջ անսովոր աղմուկներ կային։

—Բարիզցիները մեծ տօներուն կը պատրաստուէին որք վաղը պիտի սկսին, մտածեց Մարիյանը։

Վանահայրը ստած էր ըսելով թէ ասպետը դեռ վախճը կը գտնուէր ժամ մը առաջ արդէն, Մորվիքէ հրամայուած քը-

սանի չափ ձիաւորներ եկած էին, ասպետը՝ կապուած գոց կառքի մը մէջ դրած էին։ Եւ կառքը արագօրէն խոյացած էր, ձիաւորներէ չըջապատուած։

Թամարի բանտին առջև կանգ առաւ։ Այս ընդարձակ արգելարանը դեռ կը պահէր այն անուրը որ ժամանակին ընդունած էր երբ կղերական զօրքի, որոնք Թամարի կը կոչէին, հոն կը բնակէին։

Սակայն, երկու դարէ ի վեր, Թամարիները բնաջնջուեցան, և Մալթի ձիաւորները որ անոնց տեղը անցան երկար ժամանակէ ի վեր ցրուած էին։

Այս չըջանէն վերջ չնսքորուն մեծ մասը կը փլլէին։

Հաստատ կը մնար միայն հին աշտարակը ուր երկու հարիւր քսան տարի վերջ, Հուլի Ժ. Ը. հոն բանտարկուեցաւ կառավարան առաջնորդուելէ առաջ։

1802ի տօներէն, ցանկապատին պատերը բոլորովին փլեցան։

Եւ 1811ին, Աշտարակը նոյնպէս փլուչեցաւ սե քարերու վրայ քանդակուած

ՏԵՂԱՍԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԵՇ ԶԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Այս վերնագիրը գնելու կը ստիպուինք, վաճառքի կան հիւանդութիւններ որոնք գէշ հետեանք չեն ունենար, ինչպէս կ'ուսենան ամիսներէ ի վեր քաղաքիս մէջ հարկող մէնէն ժողով, ծաղկախտ և Թիֆո հիւանդութիւնները որոնք եթէ աղէկ չխնամուին մահացու հետեանք կ'ուսենան:

Գրեթէ օր չանցնիր որ իգմիրեան թիրթիրը չարձանագրեն իրենց էջերուն մէջ այս երեք հիւանդութիւններէն մէկուն կամ միւսին զոհ գացող անհատներու անուններ, ինչ որ խիստ գէշ ազդեցութիւն կընէ ընթերցողին:

Ծաղկախտը մասնաւորաբար սա վերջին երեք ամսուանս մէջ, մեծ աւեր կը գործէ քաղաքիս մասնակ աշխարհին մէջ, վշտացնելով ծնողներ, որոնց մեծամասնութիւնը ապահովաբար չպիտի ենթարկուէր այդ դուռն և կսկծալի վիշտին եթէ կանուխէն հոգ տանէր իր զաւակին պատուաստման որ. եթէ ոչ բոլորովին, գէթ մեծ համեմատութեամբ պատուար կը կանգնի այս չարաշուք հիւանդութեան:

Ամէն ծնողք կը սիրէ իր զաւակը բնականաբար, և անոր կեանքը իրենէն աւելի սուղ կը նկատէ. սակայն պէտք է ըսել որ շատ ծնողներ սիրելով հանդերձ իրենց հոգեհատարները, տակաւին կ'անգիր անան աշխարհաբար զոր ունին անոնց հանդէպ և կամ ըստ արժանաւոր կատարելու մէջ կը թերանան, ակամայ. Այս մասնակի թերացումը, եթէ չենք սխալիր, կը բղիթ անհոգութենէ և առողջապահ կան կանոններու վրայ բաւարար տեղեկութիւն չուսնելով:

Այսպէս, ծնողներէ ոմանք կը անսեռն օրինակի համար, որ իրենց զաւակը քորտնած վիճակի մէջ չուր կը խմէ, կուրծքը, փորը բաց, կամ ոտքը թոպիկ զով օդին կը պտտի ձայն չեն հաներ և նոյն իսկ կ'արդարացնեն զայն, ոմանք ալ իրենց զաւակը այն ատեն կը մտածեն պատուաստել երբ ծաղիկը արդէն անոր վրայ սկսած է իր սկիզբն ընել և ուր պատուաստը չի կրնար այլևս օգտակար արդիւնք մը ունենալ, ինչ ինչ խնդիրներու մէջ անհոգութիւնը կրնայ այնչափ չար հետեանքներ չուսնելով, բայց առողջութեան վերաբերեալ խնդիրներու մէջ կ'ուսենայ անխուսափելիօրէն իր տխուր հետեանքը:

Արդ, կը հրաւիրենք մեր ծնողները որ այսօրուէն, այս ժամէն իսկ մօտակայ զեղարան մը տանելով իրենց չպատուաստուած և նոյն իսկ, աւելի զգոյշ ըլլալու համար, քանի մը տարի առաջ պատուաստուած զաւակները պատուաստել տան, անոնց կեանքը մասամբ չարաշուք ծաղկախտին դէմ ապահովելու համար որ ութսուն ատ հարիւր մահացու է:

Թիֆոն կամ ինչպէս կ'ըսեն գրիտապէս (ֆիէվըր Թիֆոյիտ), մարդկային կեանքի հնձող ուրիշ գէշ հիւանդութիւն մըն է, որ ծայրայեղ զգուշութիւն կը պահանջէ դարմանումի ընթացքին և որուն կենթարկուին մահուկ չափաւս կամ ծերու Այս հիւանդութեան չուր, իգմիրի ազդակից կարողագոյն տոքթօրներէն Միլիան էֆ. Ռէթէսեան թերթիս մէջ

շապէս ինչ որ կը պահանջէր Պասթիւրի, Շաթլիւի, Նոթր-Ծամի, Լուվրի, Էլիսիան լաւ բանտ մը:

Կառավարիչը Մարք տը Մօնթիւք կը կոչուէր, Պէշ տը Մօնթիւքի որդին էր, որ կ'ըսէին մէջ, այնքան հարկակութեամբ հիւանդները ջնջեց որ արքայական մաս գործը կոչեցին զայն, և «Մեկնութիւններ» թողած է ուր կը պարծի, սոսկալի վիստութեամբ մը իր գործած չարիքները:

Դալով Մարք տը Մօնթիւք, այսպիսի հօր մը արժանի որդին, բանտապահի մը կերպարանքը և հոգին ունէր. Երեսուն հինգ տարեկան մարդ մ'էր, չէկ ազգիւր ջուրի վզով մուկութիւններով թորումած ղէճ մը, արիւնարբուն նայուածք-գեղեցիկ անասուն մը որ միայն չի մը գինիի կամ աղիկի մը առջև կը տկարանար:

Այսուհանդերձ, պէտք է արդար ըլլալ, հազուադէպ գինիներ չէր փնտռեր, կ'ըսէր որ իր գաւաթը պարպելուն պէս զայն լեցնէին, պարուսակութեան համար

պատուական յօդուած մը հրատարակած էր, ուրիշ վստահ ենք թէ օգտուեցան մեր ընթերցողները:

Դալով մէնէն ժողովին որ, ինչպէս կ'ըսուի, նսրելուկ ու մեր պապերուն անծանօթ հիւանդութիւն մըն է, իր մակաբերեան դերը պատուականապէս կը խաղայ քաղաքիս մէջ անհոգելով շատ մը բժիշկներ, որոնք անկարող կը զգան ինքզինքնին վրտնապէս մաքառել այս նոր, փափուկ հիւանդութեան, զէմ որ սերտօրէն միացած է ուղեղային դրութեան հետ:

Այս երկու վերջին հիւանդութիւններէն ևս ազատ մնալու համար, ըստ մեր տկար կարծեաց, պէտք է սառուցեալ ջուրի, օշարակի, պողպատակի գործածութենէն, չուստուգեն, մտաւոր ծանր աշխատութիւններէ և ամէն կարգի ու մասնաւորաբար սեռական չափազանցութիւններէ զգուշանալ:

Վերջացնել առաջ կարևոր կէտ մըն ալ կը յանձնարարենք մեր ընթերցողներուն աշխուրջ ըլլալ բժիշկի ընտրութեան մասին: Զյանձնուել երեք այն կարգ մը անփորձ և անանուն բժիշկներուն, որոնք, Թիֆոյի օրինակի համար, ամէնէն սարսափելի շըրջանին մէջ գտնուող իրենց հիւանդին մահուանէն չուր ժամ առաջ չեն կրնար տակաւին անոր անտը բնորոշել և կը յուսադրեն քանի մը ժամէն Պրոտոնի արքայութիւնը մեկնելու համար անցագիր անած ուղեւորին պարագաներուն, թէ պիտի ապրի ան:

Աւելի աղէկ է հիւանդը կատղած վագրի մը առջև նետել քան թէ զայն անփորձ, արուեստին անհմուտ բժիշկի մը խնամքին յանձնել...

ՆԱԽԸՆԹԱՅ օր Այ Դրիֆօնա թաղէն ծաղկախտէ մեռաւ եօթը տարեկան Մարիա անուն յոյն աղջիկ մը իսկ Թիֆոյէն Եօգարը մահալէն բնակող Նիքոլաոս Մուրուտիս, 45 տարեկան:

ՆԱԽԸՆԹԱՅ օր Կ. Պօսէն քաղաքի վերադարձաւ Ֆրանսական «Մէմփիս» շոգենաւով, իգմիրի լատինաց առաջնորդ Դերպիոն. Զուրիդի:

ԻԹԹԻԼԱՏ կուսակցութեան աչքառու ղէմքերէն Տր. Նազըմ, Սամանադուրութեան հոգակման առաջին օրերուն իգմիր այցելած էր, առջի օր Ֆրանսական «Սիւնի» շոգենաւով քաղաք ժամանեց:

ԻԶՄԻՐԻ Ռուսիոյ ընդէ. հիւպատոս Պ. Վիգթօր Դալ առջի օր «Սիւնի» շոգենաւով ղէպի Հոդոս մեկնեցաւ: Ն. Վստոթիւնը Հոդոսէն Բիսու և անկէ ալ իգմիր պիտի վերադառնայ:

ԱՌՋԻ օր կէսօրին երբ Այ Վուքա թաղէն Մարիսացի 30 տարեկան Յակոբ Դալագեհեան փայտ կը ջրաղէջէր, ձախ ձեռքին մէջ մատը կտրեց:

Խնդը դարմանուելու համար յունաց հիւանդանոց փոխադրուեցաւ:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կ. Պոլիս 13 Յուլիս

Բրէզնաւի մեծ կոիւն մանրամասնութիւնները այսօր յայտնի եղաւ: Պուկար ամբողջ չարքերը ամէն ինչ լքելով փոխած են դէպի հիւսիս:

—Հէլլէն բանակը թշնամիէն 2 թնդա-

շատ հոգ չէր ընէր. գալով աղջիկներուն, ոչ չնորձ, ոչ գեղեցկութիւն կը պահանջէր, իր փնտած առաքինութիւնն էր չափազանց անածօթութիւնը: Կանէր զանոնք հոգ չէ թէ ուսկից, Հրաշքերու Արքունիքին գրեթէ բոլոր անատակները այս սենեակին անցան ուր խնձոյքը բռնեցին:

Երբ Պէշ տը Մօնթիւք ծառայած էր Մօնթօրանսի սպարապետին ժամանակ, յետոյ Տամիլի ատենն էր որ իր որդին յանձնարարեց: Մարաշլիստը ընդունել տուաւ զայն իր Թաթլի կառավարիչ ըսելով թէ թերևս օր մը այս բանախն մէջ մէկուն պէտք պիտի ունենար, այն պարագային ուր հոն պիտի բանտարկուէր:

Երբ Տամիլի ծեր Բարտանեան ձեռք անցուց, չիտակ թաթլի զրկեց զայն, Պասթիլին կը չսպասէր որուն կառավարիչը կ'իթալէն թէն իր բարեկամներէն էր, իրեն ըստ բաւականի ազդու չէր երևեր: Ենտոյ իր ըրած որսը Դաթերին թագուհին իմացուց և բնականաբար պար-

ՄԵԾ ՎԱՇԱՌԱՏՈՒՆՔ
ՍՏԵՓԱՆ ԻՓԼԻՔՅԵԱՆ
ԱՅԻ ԵՕՐԿԻ ՓՈՂՈՑ

ՃԱՇԱԿԱԻՈՐ, ՏՈԿՈՒՆ, ԱԺԱՆ

Ամէն շաբաթ նորաձեւութեանց համեմատ ապրանքներու հոն զանազանութիւն մը կ'ստանանք:

Շաբաթ օրերն մասնաւոր տեսակներու վրայ 20% զեղչ, Երկուշաբթի օրեր, Տնօրէն Ուիթիւն

Նոթ առած և բազմաթիւ գերիներ բռնած է:

—Հէլլէն բանակը միշտ ընդառաջելով վերջնապէս գրաւած է Մէմփիս և Փանչէնզիօ:

—Փիէթ թագաւորը թշնամութիւններու դադարեցումն համար պատասխանելով Կարօ թագաւորին յանձնարարութեան, ըսաւ թէ՝ չի կրնար ընդունիլ զինադադարի մը կնքումը նախքան հաշտութեան նախաշաւիղ պայմաններուն ստորագրուելը:

—Պուկարիոյ՝ Թրակիան Օսմ. զինուորներէն անմիջապէս պարպելու առաջարկին, Սալիտ Հալիմ փաշա Պուկարիոյ արտաքին գործոց նախարար Մ. Շէնաւիէֆին պատասխանած է թէ՝ Թուրքիա պիտի պնդէ ձեռք ձգել Եանանիքի մը որ հասնի մինչև Մարիցա, մէջն ըլլալով նոյնպէս Էստրինէն:

—Աւստրիա և Ռուսիա վերստին դիմումներ ըրին Պէլկրատ և Աթէնք ի նըպատ գինադադարի մը կնքումին, յայտարարելով որ հակառակ պարագային Պուկարիոյ դիրքը պիտի վերածուի ծայրայեղօրէն տաղանապաղի դիրքի մը:

—«Թան» կը յանձնարարէ Ռուսիոյ չսպառնալ, այլ բանակցութեան մտնել:

—Պաշտօնական «Էթիքա» նորէն կը յայտարարէ որ անկարելի է զինադադար կնքել, նախքան խաղաղութեան նախաշաւիղ պայմանները ստորագրելը:

—Կարօ թագաւորը հետագրած է Սուլթանին՝ անոր յանձնարարելով որ կեցընիլ տայ իր բանակին յառաջխաղաղութեան:

—Սօֆիայի մէջ լեզափոխական ծրագիրներ յարգուին գրաւուած են: Այդ ծրագիրները կը հրաւիրեն ժողովուրդը տապալել թագաւորութիւնը, և անոր անդ հաստատուել Ռուսկալարութիւնը:

—Թանի Պէլկրատի թղթակցը կը հեռագրէ թէ՝ լուր կը չըլի որ բալուխի Գերման սպաններ Օսմ. բանակին էջ պաշտօն պիտի ստանան զայն կազմակերպելու համար: Գերման սպարակոյտի գնդապետ մը գլխաւոր պիտի կարգուի Պուսոյ սպաններուն (Այս պաշտօններու ղեկին մեկնուել պիտի տեղի ունենայ խաղաղութեան վերջնական կնքումէն անմիջապէս ետք): Թուրքիայէն ալ 250 սպայ պիտի երթայ Գերմանիա զինուորական ասպարէզին մէջ կատարելագործելու համար:

—Թուրքիոյ Հօստօնի զեսպան թէվֆիկ փաշա երկար տեսակցութիւն մը ունեցած Սըր էտ. Կրէյի հետ:

—Պէրիին «Կազէթ տը լա Գուու» թերթը կը կարծէ որ Ռուսիոյ ուղղակի միջամտութիւնը Հայաստանի մէջ, Սիւրպայի խաղաղութեան համար վտանգաւոր է:

ձեցաւ մեծ ծառայութիւն մը մատուցած ըլլալուն համար:

Մարաշլիստը իրեն կ'վերապահէր հարցաքննել ծեր բողոքայինները:

Իր ծրագիրը պիտի խորտակուէր Մօր վէրէ. որ Բարտանեան սպանտը բռնելով, Դաթերինէն յանձնարարուեցաւ հարցաքննել զայն: Տեսանք թէ թագուհին մտադիր էր, պահուած, ներկայ գտնուել այս գործողութեան:

Ասիկց զատ տեսանք թէ թագուհին երկու Բարտանեաններու տանջանք չաբաթ, 23 օգոստոս առաւօտուն որոշեց որ ըլլայ:

Եւ այս տանջանք որ Մօրվէրի վրէժ խնդրութիւնն պիտի գոհացնէր, Սիկարեանին ներկայացուց Դօինիլի սպաննութեան իբր վարձատրութիւնը:

Շաբաթի 13 Յուլիս

Այրի Տիկին Մաքրուհի Խ. Մսերեան և Մսերեան Դանճաեան, Աղաբէկեան, Սիմոնեան. Մելիքեան, Էմմասեան, Գաւապարեան Օհանեան և Պալապանեան ընտանիքները իրենց շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն շաբաթ օրք հաճեցան ներկայ գտնուել:

ՏԻԱՐ ԽԱՅԱՏՈՒՐ ՄՍԵՐԵԱՆԻ
յուղարկաւորութեան հանդէսին և իրենց վշտակցութիւնները յայտնեցին այս լաւ խուր մահուան առթիւ:

ԻՄԲ. ԱՅԴ

Իգմիրի մօտակայ թեմերու մեր պատ. բաժանորդներէն կ'անդրենք փութացնել իրենց բաժանորդագրական պարտքերը:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 13 Յուլիս.— Կը ստուգուի թէ Իտալիոյ և Յունաստանի յարաբերութեանց ստացած ձգտումէն կ'ընդօրինեն ծագելու վտանգ կայ:

ՆՈՅՆ.— Հէլլէնական կառավարութիւնը յարաբերութեանց այս աւերուելուն վրայ սկսաւ Սառաւոյն ամրացնել:

ՆՈՅՆ.— Սկ Մովսէս ուսանական նաւատորմը Սեփադաղ խորսխեց:

ՆՈՅՆ.— Համեմատական յարաբերութեանց առած փոփոխութեան վրայ, Վեհ. Զարն ընդհատեց իր ուղեւորութիւնը և Բեդրսպուրէի վերադարձաւ:

ՆՈՅՆ.— Ռուսիոյ պատերազմական նախարարութեան հրամանաւ, ուսանական բանակները որոնք Թիֆլիսի և Կադիի (Գ) մէջ են այժմ, հրաման ստացան սահմանազուլ փոխադրուիլ:

ՆՈՅՆ.— Վեհ. Զարն նոր դիմում մը կատարեց Հէլլէնական և Սերպիական կառավարութեան՝ խաղաղութեան կնքման ինչպատ:

ՆՈՅՆ.— Գերմանական կառավարութիւնը կը մերժէ մասնակցել Թուրքիոյ դէմ կատարուելիք նաւալին ցոյցին:

(Մ. Խ.— Այս նաւային ցոյցը մեզ անհասկնալի կը մնայ)

ՆՈՅՆ.— Բարիդէն «Թան» լրագիրը խորհուրդ կ'ըտայ Ռուսիոյ հաւանիլ Թուրքիոյ սահմաններուն փոփոխման:

ՆՈՅՆ.— Կոնստանդին թագաւորը պատասխանելով Ռուսիոյ Կարդուս թագաւորին, յայտարարեց թէ չընդունիր առաջարկուած զինադադարը:

Յունաստանի թագաւորը կը պնդէ իր միանգամ ընդ միշտ ըրած որոշման վրայ, որ է հաշտութեան պայմաններն ստորագրել և ապա զինադադար հռչակել:

ՆՈՅՆ.— Պելկրատէն կը ծանուցուի թէ Բեդար թագաւորն ալ Կոնստանդինի հետ համաձայն է:

Աթէնք, 13 Յուլիս.— Ռուսական և Աւստրիական կառավարութիւնները կարգաքննեց իրենց դիմումը Յունաստանի և Սերպիոյ մօտ յայտարարելով թէ այս բանին անոր համար ձեռնարկեցին վստահի կը վախնան թէ մի գուցէ Յեթախանալի իշխանապետութիւնը կը լուծուի պուկար ժողովուրդէն:

ՆՈՅՆ.— Այսօր Պուրէշի մէջ պտտեալազմակերպու ներկայացուցիչները պիտի գումարուին հաշտութեան պայմաններուն չուր վիճարանելու համար:

ՆՈՅՆ.— Ֆեթիմալի թագաւորը նորէն Զարին դիմած և անոր պաշտայնուածութիւնը խնդրած է, որպէս զի այսու Պուկարիան և իշխանապետութիւնը փրկուի:

ՆՈՅՆ.— Ռուսական բանակը Սօֆիայէն 50 քիլոմետր հեռաւորութեան վրայ կ'եցաւ, Ռուսիան պատերազմական նախարարութեան հրամանին վրայ:

ՍԻՆԼԻՄ ԹԱՊԱԶԱՆԷ ԻԶՄԻՐ

Անցք Իտալիայէ.— Պատի մէջ հիւսուածք.— Սփիւքը.— Երկու վերադարձներ.— Զայն գիշերուան մէջ.— Եւ ուրիշ զանազան ֆիլմեր:

Տիեզերագետ ճանաչուած լաւագոյն ժամա-
ցոյցը որ պաշտօնապէս ընդունուած է հետեւե-
լալ վարչութիւններէ.

Անաօդոի Օւմ. երկա-
րողիներու ընկերութիւն
Շիքիքի Խայրիյէ
Օւմ. գորաց վարչութիւն
Խաչիոյ պէտկն. երկարդ.
Ռուսական երկարողի
Յունական երկարողի

Ոսկի, Արծաթ, Նիքել

—ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՄԵՇՈՒԹԵԱՄԲ—

Ընդհանուր Անկախացողիչ Այտընի, Գոնեսայի Աստղագնէրու և
Արշիպետագոսի Կողեաց:

ՎԱՀԱՆ ԱՄԻՌԱՆԻՍԵԱՆ

ի Ձուխա Պէտէսթէն, Թիւ 14 - 40

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ Իզմիրի և Շրջակայից ծանօթ ամէն ժամագործնե-
րու մօտ:

Ք Ա Ղ Ո Ի Ա Ծ

ՆԵՕՏԱԹԷԼԻ

ՊԵՏԱԿԱՆ

ԽՈՐՀՐԴՈՅ

ՈՐՈՇՄԱԳԷՆ

Ա. Գործարարներու յատկացուած մրցանակներ գրագծի
և նաեւ լուսագոյն վեց քրօտքըներու համար սերիի մրցանակ

Ա. Կ Ա Բ Դ	Թիւ դասակարգութեան
Գ. և Գ. Գ. Յալը-ժագո և Ընկ. Գործարար (Զենիթ) ժամացոյցերու իւրը	22,8
Բ. Պիւհրէ, Լօքլ	22
Բ. Տիւրքայմ, Շի տը Ժօն	22,2
Բ. Տ. Նարսէն, ի Լօքլ	49,4
Գործարար Լոնտինի, ի Սէնք - Իմիէ	44,2
Ժամագործութեան ղարոց	43,0
Լ. Պրանտ և Եղբարը (ՕՄԷԷԱ)	43,8

ի Դիմաց Պետական Խորհրդոյ
Իւրանագլխի՝ ՓԷՐՐԷՆ Նախագահ՝ Յօժ. ԹԷԹԵԱՎԷԼԻ

Մ Ե Ծ Մ Ր Ց Ա Ն Ա Կ

ԲԱՐԻՁԻ 1900 Ի ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ

ԱՐՏԱԲՈՅ ՄՐՑՄԱՆ ԱՆԴԱՄ ԺԻԻՐԻԻ ՄԻԼԱՆԻ
1906 Ի ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ

Նեոչարի (Զուլիգի) գտարանին 1909 ի Պետական
մրցումն մեջ մշտնջենական այնպիսի աստիճանի մը հասած է,
որուն առ ոչ մէկ ժամացոյց հասած էր միջնա այն ասեւն:

ԼԸ ՏԱՆԻԻՊ Ա ՎԻԷՆ

ԱՐՏԱ. ԿԱՅԱ. ԹԱԳ. ԱՌԱՋՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ. Հաստատուել 1867 ին

Առաջնայատուկ ձեռնարկ Կայս. եւ Թագ. կառավ. հսկողութեամբ

Ցայսօր իր Ապահովագրութեանը ձեռքած է	250,000,000 Քր.
Գահեառ ապահովութեան	50,000,000 »
Արժէք իր կաշուածաց	7,000,000 »
Դրամագլ. ամբողջական	3,000,000 »
Գահեառ կեանքի ճիւղին	35,000,000 »

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ—

Կեանքի վրայ ամեն տեսակ պայմաններով:

Որոշ պայմանաժամով կամ հատկութիւն մը վճարմամբ

անկարողութեան պարագային:

Խառն ապահովագրութիւնը 3% առաւելեալ յաւելումով:

Օժիտի եւ խնայողական ապահովագրութիւնը:

Բօլիսն ապահովանքն ամենէ նորագոյններն են և ամենէ առատաձեւն:

Տեղեկութեանց համար գիմել ընդհ. գործակալներու:

ՓՈՒՑՈՒՄՃԵԱՆ ԵՒ ԱՆՐԻՔԷԶ

Քիւնիգ Գուգու օղլու խան

BANQUE D'ORIENT

ՊԱՆՔ ՏՕՐԻԱՆ

Հաստատուած Թանաթանի Աղգ. և Տըլլանտի Աղգ. դրամատան կողմէ

Դրամագլուխ ամբողջութեամբ դրամած ֆրանք 10,000,000

Կեդրոնատեղի ԱՐԵՆԲ

Մասնաճիւղ Կ. Պոլիս, Իզմիր, Սելանիկ, Ալեքսանդրիա, և Գահիր Գործակալու-
թիւն ի Համպուրկ:

Գանք տ'Օրիան դրամատանի ամեն տեսակ գործողութիւններ կ'ընէ, ինչպէս՝ գանձում
և դրամ. Առեարական թղթերու, հեռագրական վրձարմունք, առուծակ փոխգրքու և
ձեռք, Աշխարհի զլխաւը քաղաքներու վրայ կուտայ վարկերու բացման դեր,
առ ամեն տեսակ արժթուղթերու, բացում ընթացիկ հաշիւներու, դրամ արժ
թղթերու և ապահովագրութեան վրայ են ևն:

Ա Ի Ա Ն Դ Ն Ե Ր

Գանք Տ'Օրիան կ'ընդունի դրամի Աւանքներ հետեւեալ սակերով

1 1/2 0/0	3 ամսուան աւանքի մը համար
2 0/0	6 » » » »
3 0/0	1 տարւան » » » »
3 1/2 0/0	2 » » » »
4 0/0	3 » » » »

Բարեկցործական հաստատութիւններու աւանքներն վերեւի սակերէն 1/2 0/0 առա-
թիւն մը կ'ընդունին:

Ի տես վճարելի աւանքներուն համար՝ միակ անձի սը կողմէ և 100 Օւմ. սակիէ
աւելի, Գանք տ'Օրիան տարեկան 2 1/2 տոկոս մը կը յատկացնէ:

Գանք տ'Օրիան հաստատութեան տրամադրութեան տակ դրամ է, տնայնա վարձ
ը փոխարէն իր հաստատութեան մէջ գտնուած դրամարկներն, հոն դրամ և արժեքաւոր
առարկաներ պահելու համար:

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

ՌՈՅԱԼ ԷՔՉԵՆՃ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնադր 1790 թ. Ի Լոնտոն

Գոյք ընկերութեան Ա. Ո. 5,000,000

Վճարեալ Ապահովագրութեանը Ա. 42,000,000

ՀՐԴԵՀԻ ձիւղ.— Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ Կրքեհի դէմ և ամեն կը
կաշուածք, կարասիք, ապարանք, նպաստաւոր պայմաններով:
ԿԵՆԱՑ ձիւղ.— Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ
աւթը կեանքի տեսչութեան վրայ: Եւստի ապահովագրութիւնը, Ընկերութեանը
ապահովագրութիւնն են ևն: Աւելի մանրամասնութեանց համար գիմել

Կ. Ո. ՈՍԿԱՆԵԱՆԻ

Տնիք պատուիրակ

Ս. ՈՒԹՅՈԼ ԵՒ ԸԿ

Ընդհ. Գործակալ

ԼԷ ՔՐՕՎԷՆՍ ՌԵՒԻՆԻ

(LES PROVENCES REUNIS)

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ կեանքի ապահովագրական այս ընկերութիւնը շատ նպաստաւոր
և դիւրամատչելի պայմաններով կ'ընդունի կեանքի ապահովագրութիւններ, յա-
ճախորդին տալով ամեն տեսակ ապահովութիւն և դիւրութիւն:

Կրնա՝ մրցիլ աշխարհիս ամեն տեսակ կեանքի առաջնակարգ ապահովագրա-
կան ընկերութեանց հետ:

Աւելի մանրամասնութեանց համար պէտք դիմել Իզմիրի և շրջակայից ընդ.
գործակալ:

ՍԱՀԱԿ ԿԻԼԻՊԷԿԵԱՆԻ

Բառած Նազարէթ Թիւ 5

ՆՈՐԹ-ԵՔՍ

NORTHERN ASSUR. CO. LTD.

ONORTH BRISH & MERCANTILE INS. CO

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Իզմիրի Գործակալութիւն հաստատուած

1864 թ. ի վեր

Դրամագլուխ. Ընկերութեան Լ. Ս. 9,000,000

Տարեկան հասցը » 7,023,100

Գահեառի գումար » 30,189,752

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաննե-
րով կ'ապահովագրէ տնայնա կաշուածներ,
ործարաններ, ամեն տեսակ ապահովագրութեան
են ևն:

Տեղեկութեանց համար գիմել առ

ԺԷՄՅՈ ՆԱԿԵԼՍԸՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԸՆԴՀԱՆՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԻԶՄԻՐԻԻ ՓԲՐ ԱՍԻՈՒ

Յրանկաց քաղ, Բառած Սրու

ՍԹՕՄԱԼԻԲՍ

ՏՕԹԵՐ ՍԱՅԵՍ ԶԱՐԸՈՒ

ԱՊԱՀՈՎ. ապահովում 98 0/0
այն բոլոր հիւանդութեանց համար
որոնք Ստամբուլի և աղիքնե-
րու կը վերաբերին, նոյն իսկ եթէ
30 տարի ի վեր աննոցմէ տա-
նատողներ ըլլան: Մարտողութիւ-
նը կը դիւրացնէ, անորմով կը
բանայ և յանձնարարուած ծերո-
պայի և Ամերիկայի բժիշկներէն
առողջացնելով ստամոքսի խի-
թեր, փսխումներ, տղոց և չափա-
հասներու փորնարութիւն, ստա-
մոքսի ընդլայնում, ԹՅՈՒՄ, շղա-
յուծիւն և անմարտողութիւն:
ԿԸ ԾԱՌՈՒԻ ԲՈԼՐ ղԵՂԱՐԱՆ
ները:
= 5 Ֆր. ՇԵՇԸ =
Կեդրոնատեղի՝
ՏՕՐԷՆՈ ՍԱԿԻՈՒՆԱԹՅՈՒՆ
— Spolijum —
ԱՐԱՄ ԽԱՆ - ԻԶՄԻՐԻ

ՍՏԱՄՈՔՍ ԵՒ ԱՂԻՔՆԵՐԻ